

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sananjulistajien että sanankuulijoiden avuksi. Tämä jakso alkaa palmusunnuntaista 10.4. ja päättyy 5. sunnuntaihin pääsiäisestä 22.5.

Kunnian kuninkaan alennustie

PALMUSUNNUNTAI 10.4.

JOH. 12:12–24

Tämän päivän evankeliumitekstimme päättyy Jeesuksen sanoihin: ”Totisesti, totisesti: jos vehnänjyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon.” (Joh. 12:24). Teksti nostaa vääjäämättä mieleen Paavalin opetuksen korinttilaisille ylösnousemuksesta. Näin jälkikäteen on helppoa sanoa, että Korintin kipuilu kristillisen uskon äärellä oli siunaus kristikunnalle. Korinttilaiset kamppailivat monen kysymyksen äärellä ja yhtenä kantatamme keskeisimpänä niistä oli Kristuksen ylösnousemus. Paavali korostaa kirjeessään Jeesuksen ylösnousemuksen historiallisuutta ja teologista merkitystä ihmiskunnalle.

Samaan Jeesus viittaa tänään puheessaan. Vehnänjyvän tulee kuolla, jotta se tuottaisi runsasta satoa. Kristus ei tullut maan päälle ensisijaisesti elämään hyvää elämää, jota meidän tulee seurata. Hän ei tullut inspiroimaan kansakuntia hyväällä opetuksella ja elämällään. Hän ei tullut rakentamaan uutta Israelia maan päälle ja vapauttamaan kansaa Rooman vallan alta. Sen sijaan hänen tehtävänsä oli paljon suurempi. Hän tuli vapauttamaan koko ihmiskunnan synnin ja pahuuden vallan alta.

Vehnän siemen tuottaa vehnää. Samoin Jeesuksen kuolema tuottaa ihmiskunnalle elämän Jeesuksessa aivan uudella tavalla. Paavali kuvailee tätä seuraavasti:

Mutta nyt Kristus on herätetty kuolleista, esikoisena niiden joukosta, jotka ovat kuolleet. Kun kerran kuolema sai alkunsa ihmisestä, samoin kuolleiden ylösnousemus on alkanut ihmisestä. Sillä niin kuin kaikki ihmiset Aadamista osallisina kuolevat, niin myös kaikki Kristuksesta osallisina tehdään eläviksi, jokainen vuorollaan: esikoisena Kristus ja sen jälkeen

Kristuksen omat, kun hän tulee. (1. Kor. 15:20–23)

Kristuksen kuolema oli opetuslapsille äärimmäinen tappio eivätkä he ymmärtäneet sen merkitystä tapahtumahetkellä. Kuvaahan tätä Johanneskin tekstissään sanomalla, että opetuslapset eivät ymmärtäneet Jeesusta, mutta kirkastumisensa jälkeen heillekin avautui ymmärrys Jeesuksen merkityksestä. On Jumalan suurta viisautta, että hän kääntää äärimmäisen tappion voitoksi — heikkouden voimaksi.

C. S. Lewis kuvaa tätä osaltaan Jeesuksen kuolemaksi. Hän alistui ja suostui maalliseen nöyrään elämään, joka johti monen tasoiseen ”kuolemaan”. Hän eli köyhyydessä, ihmisten ja paholaisen kiusattavana, väärinymmärrettynä, piestynä, ystävien hylkäämänä, petettynä ja lopulta häpeällisesti tapettuna. Jumala teki siis jotain sellaista, mitä hänen ei olemukseltaan tarvitsisi tehdä. Se jonka ei tarvinnut nöyrtyä näytti meille esimerkkiä siitä, mitä todellinen nöyryys ja rakkaus jotakuuta kohtaan voi olla.

”Suurempaa rakkautta ei kukaan voi osoittaa, kuin että antaa henkensä ystäviensä puolesta.” Joh. 15:13 ●

Mattias Kaitainen

Ehtoollisaterialla

KIIRASTORSTAI 14.4.

LUUK. 22:14–22

Pyhin ja hartain juutalaisten juhlista oli pääsiäinen. Se oli vapautuksen juhla, ihmeellisen Egyptistä lähdön juhla. Talmudin traktaatti *Pesahim* on säilyttänyt pääsiäisaterian rituaalin, joka oli tarkoin määrätty. Lampaasta ei saanut rikkoo yhtään luuta, se oli kärjestettävä tulella eikä sitä ei saanut keittää. Kun se oli kypsä, kastettiin ensin happamatonta leipää punaiseen kastikkeeseen, jota sanottiin hasoretiksi, ja juotiin ensimmäinen malja viiniä, jolle lausuttiin siunaus. Sitten

luettiin Ps. 114, joka kertoo valitun kansan lähdöstä Egyptistä. Tämän jälkeen juotiin muutama pisara suoлаista vettä muistoksi kyynelistä, joita esi-isät olivat vuodattaneet. Sitten alettiin syödä karitsaa, jonka ohella nautittiin ”katkeria yrttejä”, retikkaa, laakerinlehtiä, timjamia, meiramia ja basilikkaa. Jälleen juotiin kaksi maljaa viiniä. Ne kulkivat kädestä käteen ja kolmas, juhlallisoin, oli nimeltään ”siunauksen malja”. Silloin läsnäolijat alkoivat laulaa *hallelia*, kiitosvirttä, jonka muodostivat neljä psalmia 115-118: ”Älä meille, Herra, älä meille, vaan omalle nimellesi anna kunnia, armosi ja totuutesi tähden.” Kun laulettiin jaetta: ”Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen”, juotiin neljäs malja, joka oli viimeinen. Tämän aterian vietto oli kansalle niin tärkeää, että köyhät, jotka eivät pystyneet itse ostamaan karitsaa, viiniä ja yrttejä, saivat ne seurakunnalta. (**Daniel-Rops**)

Käytiin pääsiäisaterialle. ”Hartaasti olen halunnut syödä tämän pääsiäisaterian teidän kanssanne ennen kärsimystäni” sanoi Jeesus. – Hän otti käsiinsä maljan, kiitti Jumalaa ja sanoi: ”Ottakaa tämä ja jakakaa keskenänne –.”

Ehtoollista kuvaava sana *eukaristia* tulee juuri tästä kreikankielen sanasta ”kiitos”. Kahden ensimmäisen maljan jälkeen murrettiin ja jaettiin happamatonta leipää.

”Sitten hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen: ”Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni.”

Opetuslapsille tuttu pääsiäisateria sai yhtäkkiä uuden ulottuvuuden. Israelin vapautumisen muistoksi vietetty juhla ei ollutkaan enää vanhojen tapahtumien muistelua, vaan Jeesuksen sanat tekivät vanhan liiton aterian uuden liiton aterian. Leipä ja viini olivatkin Jeesuksen ruumis ja veri, jotka annetaan ja vuodattetaan ihmisten puolesta, jotta heidän ei

tarvitsisi kokea tuhoutumista. Ehtoollisen ymmärtämistä syventää alkuperäisen pääsiäisen tapahtuma: Ne, joiden oven kamanassa oli karitsan verta, säästyivät tuhon enkelin kosketukselta. Jeesus asetti aterian, josta kristityt ovat saaneet lohtua, voimaa ja suojaa matkaansa jo parin tuhannen vuoden ajan.

Ehtoollinen, näkyvä sana, julistaa aistein havaittavasti, että synnit ovat anteeksi annetut Golgatan ristillä ja ne saa uskoa anteeksi. Ehtoollinen sekä synnyttää uskoa, että vahvistaa sitä. Ehtoollisella pitäisi käydä mahdollisimman usein: ”niin usein kuin”, sillä näkyvässä sanassa Herra Jeesus on salatusti läsnä.

Jumala kumartuu luoksemme sanassa ja sakramenteissa, kasteessa ja ehtoollisessa. Niihin sisältyy armon lupaus ja julistamisen ja toimittamisen käsky. Kokemusten ja pikaruokien aikana saatamme ajatella, että siellä Jumala on läsnä, missä on eniten tunnetta ja kokemuksia. Ehkä sielläkin Jumala joskus on, mutta siitä ei ole varmaa lupaus. Sanaan, kasteeseen ja ehtoolliseen sisältyy Jeesuksen läsnäolon varmat lupaukset.

Martti Luther totesi: ”On kirjoitettu: ’Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini’, niinpä meidän siis on tehtävä ja uskottava ehdottomasti juuri niin. Jos hän käskisi meidän syödä savea, tekisin niin, koska tiedän aivan varmasti: siitä on minulle hyötyä. Palvelija ei saa mietiskellä herransa tahtoa.”

Paavali korosti ehtoollisen pyhyyttä kirjoittamalla, että ”joka syö ja juo ehtoollista ajattelematta, että kyseessä on Herran ruumis ja veri, syö ja juo tuomiokseen” (1. Kor. 11:17–34). Ehtoollisella me todella nautimme Kristuksen ruumiin ja veren. Paavali kirjoittaa myös: ”Eikö malja, jonka me siunaamme, ole yhteys Kristuksen vereen? Ja eikö leipä, jonka me murramme, ole yhteys Kristuksen ruumiiseen?” (1. Kor. 10:16)

On kysyttävä: missä voisimme päästä lähemmäs Herraa Jeesusta kuin ehtoolisella? Kun hänen ruumiinsa ja verensä tulee meihin ja me tulemme osaksi maailman laajaa leipää, Kristusta ja seurakuntaa: ”Leipä on yksi, ja niin mekin olemme yksi ruumis, vaikka meitä on monta, sillä tulemme kaikki osallisiksi tuosta yhdestä leivästä” (1. Kor. 10:17).

Alusta alkaen ”leivän murtaminen” oli kristittyjen jumalanpalveluselämän keskus (Ap. t. 2:42, 46; 20:7; 27:35; 1. Kor. 10–11). Apostolien teoissa kuvataan: ”Joka päivä he uskollisesti kokoontuivat tempeliin, ja kodeissaan he yhdessä mursivat leipää ja aterioivat riemullisin ja vilpittömin mielin.” (Ap. t. 2:46, ks. myös. 2:42)

Ehtoollisen vieton päiväksi vakiintui sunnuntai: ”Sapatin mentyä, viikon ensimmäisenä päivänä, kokoonnuimme murtamaan leipää” (Apt. 20:7).

Siten otettiin todesta, mitä Herramme Johanneksen evankeliumissa sanoi: ”Totisesti, totisesti: ellette syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää.” (Joh. 6:48–58). ●

Juha Vähäsarja

Kuka uskoo meidän saarnamme?

PITKÄPERJANTAI 15.4.

JES. 53

Koko paastonaika on valmistanut meitä Herramme kärsimystien askelissa tutkimaan ristin pyhää salaisuutta. Jumalan rakkauden uhritiellä olemme hiljaisella viikolla seuranneet vain muutaman päivän ja lopulta muutamien tuntien tapahutumia.

Ristin äärellä olemme aivan pyhän uskomme keskuksessa. Jo ensimmäinen loppaus tulevasta pelastajasta 1. Moos. 3:15 sisältää viittauksen ristin kärsimykseen ja kantapään lävistämiseen. Herran apostoli Paavali ei tahtonut muusta tietääkään

kuin ristiinnaulitusta Kristuksesta. Hänet Paavali kuvasi kuulijoidensa eteen saarnatessaan. Ristin evankeliumia hän ei häpeä. Siinä on Jumalan voima.

Samalla se on Jumalan vastaus pahuuden ja kärsimyksen ongelmaan. Jeesus on tullut tästä kaikesta osalliseksi. Hän valmisti meille vapautuksen synnin, kuoleman ja perkeleen vallasta. Käärmeen pää on poljettu rikki.

Pitkäperjantain profetia Jes. 53 on yksi Raamatun vaikuttavimmista kohdista. Pyhä Henki on Jesajalle ilmoittanut hämmästyttävän yksityiskohtaisesti Herramme kärsimyksistä ja ristin tapahtumista satoja vuosia etukäteen. Kuvaus on jopa tarkempi kuin silminnäkijätodistuksiin perustuvissa evankeliumeissa.

Ennen kaikkea tämä teksti vastaa kysymykseen, miksi Jeesus kuoli. Monien yksityiskohtien kautta se avaa Jeesuksen ristinkuoleman merkitystä useammasta näkökulmasta. Myös Uuden testamentin puolella monet tekstit viittaavat tähän lukuun. Huikea määrä siltoja näiden välillä.

Profeetta kysyy: kuka uskoo, kuka ymmärtää? Kysymys ei tarkoita, että nyt tulee jotakin niin vaikeata, että mahtaako näitä edes löytyä. Ennemminkin avataan jotakin niin ihanaa ja ihmeellistä, että tähän olisi syytä tarttua. Kenelle vain kelpaa. Mutta samalla ennakoidaan, ettei tämä välttämättä miellytä. Paavali sanookin 1. Kor. 1:18 ”Sillä sana ristikokouksesta on hullutus niille, jotka kadotukseen joutuvat, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima.”

Teksti ottaa meidät mukaan osallisiksi tapahtumista. Koko ajan kulkee rinnakkain mitä hän on ja tekee sekä mitä me olemme ja teemme. Kannattaa lukea tästä näkökulmasta ja vielä eri käännoksistä. Voimme nähdä valtavan eron Herran kärsivän palvelijan alennuksen tilassa ja hänen korotuksessaan. Samoin hänen viattomuutensa, suostumisensa ja kuu-

liaisuutensa vs. meidän tottelemattomuutemme, pahat tekemme ja eksymisemme. Langenneen ihmisen osa, tekstin ”me”, kertoo, että kaikki ovat eksyneet. Jokainen meistä. Syntiinlankeemuksen seurauksena olemme joutuneet eroon Jumalasta kulkien koko ajan yhä kauemmas ja syvemmälle synnin syövereihin kipua ja sairautta kantaen. Jumalan tuomio ja rangaistus kuuluu meille ihan ansiomme mukaan.

Samalla, kun näemme tämän valtavan eroavaisuuden, hänen kohtalonsa kietoutuu meidän osaamme. Hän ottaakin sen kantaakseen meidän sijaisnamme ja meidän hyväksemme. Tulee Raamatussa niin tärkeä Mutta tai uudemman käännöksen kuitenkin. Osat vaihtuvat. Jumalan tuomio ja rangaistus synnistä iskee häneen. Koko maailman syntivelka on heitetty Herran kärsivän palvelijan kannettavaksi. Sijaiskärsimys ja sijaissovitus on Messiaan tehtävä. Meille tarjoutuu lahjaksi ja armosta syntiemme sovitus. Viaton ja puhdas uhrikaritsa lepyttää Jumalan vihan. Suuren sovituspäivän ylipappimme rukoilee meille anteeksiantamusta ja vie oman verensä sovituksen hintana Jumalan eteen. Näin meille on valmistettu ikuisiksi ajoiksi Jumalan edessä kelpaava vanhurskaus. Se luetaan meidän hyväksemme. Meille julistetaan vapauttava tuomio. Kelpaamme Jumalalle. Meidät on kalliisti lunastettu. Saalis on tempaistu saatanalta. Valon valtakunta, Jumalan näkeminen kasvoista kasvoihin on Jeesuksen tähden ja hänen ominaan meidänkin osamme.

Pitkäperjantain sanoma on vavahduttava. Emme katsele viatonta kärsimystä ja oikeusmurhaa sivullisina. Juuri minun syntieni tähden Jeesus kärsii, vuodattaa verensä ja antaa henkensä. Ohjaaja **Mel Gibson** toi tunnetussa elokuvassaan *The Passion of the Christ* koskettavalla tavalla tämän omakohtaisuuden esiin ottamalla myös itselleen roolin lyömässä naulaa yh-

tenä sotilaista.

Tunnetun oikeudenkäynnin myötä on viime aikoina puhuttu synnistä kaikissa medioissa. Yhteiskunnan ja maallisen oikeuden tasolla on ollut vaikea ymmärtää mitä synti ja häpeä merkitsevät. Jeesuksen ristin äärellä näemme Jumalan pyhyyden ja vanhurskauden ja samalla synnin vakuuden. Pyhän Jumalan lahjomattoman tuomarinistuimen edessä kuritus, rangaistus ja tuomio tulevat synnin seurauksena. Kirkkomme taivaaseen asti huutava hiljaisuus tämän asian äärellä on oireellista. Joko ei uskalleta puhua synnistä ja helvetistä tai sitten niihin ei itsekään uskota. Silloin ei ole myöskään mitään todellista evankeliumia, joka tuo täydellisen vapauden. Lain saarna ja nuhtelu synneistä on vaiennut. Kovin muodikasta ei enää ole myöskään verievankeliumi ja ristiinnaulittu Kristuksen julistaminen. Edelleen on aiheellinen profeetan kysymys: kuka uskoo, kuka ymmärtää?

Evankeliumi on yhä se voima, joka tämän lopunajan luopumuksenkin keskellä synnyttää pelastavan uskon. Sen turviin saan itse paeta ja kutsua muitakin. Rauha sydämessä, paraneminen, Jumalan tunteminen, vanhurskaus ja armo ovat sitä hedelmää mitä tulee entisen tilalle. Jeesuksen uhrista riittää jaettavaa. ●

Johan Helkkula

Evankeliumi synnin kurjuuden keskelle

PÄÄSIÄISPÄIVÄ 17.4.

HOOS. 6:1–3

Raamatusta on monia innostavia kirjoja ja valtavasti armon vakuutusta. Koko pääsiäisen sanomakin on armoa, iloa ja innostusta elää Jumalan kanssa. Siksi onkin niin mielenkiintoista, että pääsiäisen Vanhan testamentin lukukappale on Hoosen kirjasta. Tuo kirja yksi masentavimpia Raamatusta.

Kirjan alussa Jumala käskee Hooseaa menemään prostituoidun kanssa naimisiin ja ottamaan toisten miesten lapset omikseen. Tämä on analogia siitä, kuinka Israelin kansa palvoo väärää jumalia. Hyvin nopeasti profeetan elämä kevytkenkäisen vaimonsa kanssa unohtuu ja loppukirja on suoraa tuomionjulistusta epäjumalien perässä ravaavalle kansalle.

Koko Hoosean kirjassa ei ole kovin montaa armonpilkahdusta kaikkea tuomiota ja synkkyyttä keventämään. Kuitenkin pääsiäispäivän lukukappaleeksi on löydetty yksi tällainen kohta — kolme jaetta monen luvun mittaisen tuomionjulistuksen keskellä.

Kuitenkin juuri tämä julistaa pääsiäisen suurta sanomaa. Jumala haluaa ojentaa kätensä, sitoa haavamme, virvoittaa ja nostaa meidät ylös. Tämä on totta jopa Hänen oman kansansa suuren synnin ja toisten jumalien palvelemisen keskellä. Se on ehdottoman totta meidänkin kohdalamme. Mitä tahansa olemme tehneet, Jumala ojentaa kätensä ja nostaa meidät kadotuksen kuopasta.

Pääsiäisen sanoma on ristin teologiaa. Jumala kääntää kaikkein synkimmän asian valon lähteeksi. Jeesuksen kuolema ristillä kääntyy pääsiäisenä suureksi voitoksi. Ihan kuin Jeesuksen ristillä ylöspäin kohonneet kädet olisivatkin kohonneet voitokkaaseen tuuletukseen.

Hoosean kirja julistaa tätä sanomaa. Vaikka synti on suuri ja vakava asia, joka ansaitsee rangaistuksen, Jumala haluaa armahtaa. Hän haluaa kansansa kääntävän puoleensa ja luottavan uskollisesti häneen.

Jeesus sovitti meidän syntimme ristillä ja osoitti Jumalan rakkauden niin varmasti, että voimme luottaa meidänkin saavan anteeksi. Hoosea kuvaa tätä varmuutta aamunkoitoksi yön jälkeen tai kevätsateeksi. Nämäkin luonnonilmiöt tapahtuvat väistämättä. Joskus aiemmin, joskus myö-

hemmin, mutta ne ovat tulossa. Jumalan armahdus tuntuu joskus kaukaiselta asialta oman synnintunnon keskellä. Silti se on varma asia, jonka Jumala on monta kertaa vahvistanut.

Ensimmäisenä vahvistuksena tulee meidän oma kasteemme. Kuten Roomalaiskirjeessä Paavali kirjoittaa: ”Näin meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan, jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää, niin kuin Kristus Isän kirkkauden voimalla herätettiin kuolleista. Jos kerran yhtäläinen kuolema on liittänyt meidät yhteen hänen kanssaan, me myös nousemme kuolleista niin kuin hän” (Room. 6: 4–5).

Kasteen ansiosta Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus on meidän pelastuksemme ja kuolleista nousemisemme ta. Kasteesta alkanut elämämme Jumalan kanssa ei pääty kuolemaan, vaan jatkuu sen jälkeen ikuisesti. Usko ei ole vain osa elämää, vaan elämämme on lopulta osa uskoamme, joka kantaa tämän elämän tuolle puolen. Jumala ottaa kasteessa lapsen omakseen ennen tekoja ja ratkaisuja. Hän ottaa luokseen takaisin kaikkien tekojen jälkeinkin. Hänen rakkautensa ei lopu.

Kaikkein vaikeimmilla hetkillä uskominenkin voi olla vaikeaa. Evankeliumitekstissä Jeesuksen oppilaatkaan eivät uskaltaneet toivoa. Naiset kertoivat Jeesuksen ylösnousemisesta, mutta sen uskominen suoraan olisi mahdollistanut suuren pettymyksen, jos se ei olisikaan pitänyt paikkaansa. Niinpä oppilaiden oli nähtävä itse Jeesuksen tyhjä hauta.

Me joudumme luottamaan näihin ensimmäisiin ylösnousemuksen todistajiin. Onneksi heitä on niin paljon, että toivomme ei varmasti ole turha. Elämä ei pääty kuolemaan, vaan jatkuu ikuisesti. Jopa maapallomme puhdistetaan kaikista synnin tekemistä jäljistä ja saamme elää kuten meidän on tarkoitus — Jumalan yhteydessä.

Pääsiäisen riemu tulee jälleen erityisen suureksi, kun muistamme sen kurjuuden, jonka keskelle armo laskeutuu. Oma syntisyytemme, maailman pahuus ja kuoleman lopullisuus on kaikki voitettu ristillä. Jeesus ei jättänyt yhtään kiveä kääntämättä, hän kantoi joka ikisen tekomme, ajatuksemme ja sanamme ristille. Hän kantoi pahuuden, joka sydämissämme asuu. Ristiltä hän kantoi sen pahuuden hautaan ja kun hän nousi ylös, jätti synnin hautaan makaamaan. Siellä se on tänäkin päivänä, meidän syntimme on haudattu ja Jumala lupaa sen unohtaa.

Hoosean kirja muistuttaa synnin vakaavuudesta. Se on kauhea voima, joka erottaa meidät Jumalasta. Se tuhoaa meitä, läheisiämme ja maailmaa jatkuvasti. Jumalalla on kaikki syyt synnin rankaisemiseen. Oikeudenmukaisuuden toteutuminen tuntuisi jopa vaativan sitä. Joissain asioissa elämässämme ehkä jopa erotamme synnin rangaistuksen ja toivomme armahdusta.

Jumalan armahdus on niin täydellinen, että enää ei tarvitse sitä odottaa! Jeesus on tehnyt kaiken valmiiksi ja voimme uskoa sen omalle kohdalle tässä ja nyt. Elämä Jeesuksen kanssa tässä ja nyt on pääsiäisen iloinen vaikutus elämässämme.

Jeesus nousi kuolleista. Totisesti nousi! ●

Mika Malinen

Ylösnouseksen kohtaaminen

2. PÄÄSIÄISPÄIVÄ 18.4.

ENSIMMÄINEN SAARNA

LUUK. 24:13–35

Kirkastusvuori oli Jeesuksen julkisen toiminnan huippukohta. Siinä hänen taivaallinen olomuotonsa tuli kirkkautessaan nähtäväksi mukana olleille luotetuimmille opetuslapsille. Vuorelle heidän kanssaan nousi heidän kaltaisensa mies ja niin sieltä myös palasi. Mutta hetken ajan he saivat nähdä todellisuuteen, jota ihmi-

nen ei omine näköaisteineen normaalisti lainkaan näe. He näkivät Jeesuksen kirjaimellisesti uudessa valossa. Ennakkoesityksenä siitä, mikä oli tulossa. Ylösnousemuksesta.

Tällä ylikuullisella kohtaamisella oli Jumalan suunnitelman mukainen tarkoitus. Taivaallisessa neuvonpidossa olivat Jeesuksen lisäksi läsnä myös Vanhan testamentin kaksi keskeistä hahmoa, lain välittäjä Mooses sekä profeetta Elia. He keskustelivat Jeesuksen kanssa hänen kuolemastaan. Se kuului välttämättömänä Jeesuksen osaan. Noiden Jumalan miesten läsnäolo kertoi siitä, että heidän persoonansa ja tehtävänsä Jumalan palvelijoina liittyivät Jeesukseen. Laki ja profeetat yhdistyvät Jumalan ilmoituksessa koko ilmoituksen ytimeen, Jumalan Pojan tehtävään kantaa ihmiskunnan synnit uhrikaritsana kaikkien edestä. Jeesus, ei Mooses eikä Elia, on silta ihmisen ja Jumalan välisen kuilun yli.

Tie kirkastusvuorelta alas kohti Jerusalemiä ja ristiä avautuu pian sen jälkeen, kun Pietari on tunnustanut, että Jeesus on Jumalan Voideltu (Luuk. 9:20) ja Messias, elävän Jumalan Poika (Matt. 16:16). Tätä tunnustusta Jeesus oli odottanut. Sen hän viimeinkin kuuli sen seuraajiltaan. Niinpä hän saattoi suunnata Jerusalemiin täyttääkseen ikuisuudessa laaditun pelastussuunnitelman.

Se osoittautui yllätykselliseksi huolimatta opetuslasten valmistamisesta tulevaan. Jeesus oli kuollut ristillä, pimeys oli peittänyt tuolloin maan, hänet oli laskettu haudan pimeyteen. Ja pimeys oli laskeutunut hänen opetuslapsipiirinsä jäsenen mieliin. Heidän Jeesukseen liittyneet odotuksensa ja toivonsa olivat pirstaleina. Koko liike oli järkyttyneessä kriisissä, odottaen vain väistämätöntä hajoamistaan.

Minkä Jumala on perustanut ja yhdistänyt, sitä ihminen älköön särkekö. Eivätkä

edes tuonelan portit. Ne eivät sitä voita. Seurakuntaa, Kristuksen ruumista. Mutta miten ruumis voi olla elävä, kun pää on kuollut? Evankeliumin tapahtumat vievät meidät inhimillisen kokemuksen ja ymmärryksen äärirajoille — ja sen yli. Tässä maailmassa kuolema on raudanluja viholinen, joka saa voittonsa ja sanoo viimeisen sanan. Aina ja jokaisen kohdalla. Poikkeuksetta.

Poikkeuksetta?

Niin me ainakin kokemuksemme valossa ajattelemme. Jeesuksessa opetuslapset olivat kohdanneet kuitenkin miehen, joka eli, toimi ja opetti niin, että se ravisteli tavan takaa omaa kokemusmaailmaa. Sokeat saivat näkönsä. Rammat alkoivat kävellä. Riivatut vapautuivat. He olivat olleet todistamassa kolmen kuolleen herättämistä. Jeesus oli epätavallinen ja hänen kauttaan tapahtui aivan epätavallisia asioita. Voisiko hänen poikkeuksellisuutensa ulottua... vielä paljon pidemmälle?

Ihmisen sidonnaisuudet näkyvään ovat kuitenkin tavattoman vahvat. Nuo asiat-han olivat menneisyyttä. Todellisuutta oli koko se tapahtumaketjun viimeisin lenkki, joka oli johtanut käsillä olevaan katastrofitilanteeseen. Emmauksen tien kulki-jat eivät nähneet siitä mitään ulospääsyä. Mahdotonta! Jokainen askel vei kauemmas siitä, mitä sisin vielä hetki sitten odotti. Kaksi päivää aiemmin muutamat heidän joukkonsa naiset tosin olivat löytäneet Jeesuksen haudan tyhjänä ja nähneet joitakin näkyjä, jonka mukaan Jeesus eläisi. Se oli kuitenkin enemmän hämentänyt kuin auttanut heitä.

Niihin askeliin ja samaan matkaan liit-tivät kuitenkin kolmannen kulkijan jalat. Kummallisesti hän vaikutti käsittämättömän tietämättömältä juuri tapahtuneista, kaikkien tietämistä asioista. Kun keskustelu jatkui, osoittautuu, että hän on sittenkin heitä paljon tietoisempi tapahtumista. Opetuslapsilla on oma kokemus-

polkunsä, ja se näyttää johtavan vain toivottomuuden kuilun syvyyteen. Tuo uusi matkakumppani sitä vastoin vie heidät kulkemaan toisenlaista tietä.

Se johti heidät Jumalan ilmoituksen läpi. Millaiset näkymät siitä avautuivat? Matkakumppanista tuli heille matkaopas. Kohta toisensa jälkeen hän pysäytti heidät näkemään kirjoitukset uudella tavalla. Ne puhuvat jatkuvasti Jeesuksesta, siitä, mitä hänelle piti tapahtua. Laki ja profetat. Niiden mukaan kuolema oli hänelle kuuluva väistämätön osa. Mutta ei päätepiste! Vaan ikuinen, koskaan katoamaton kirkkaus!

Noin Jeesus menetteli. Hän ei jättänyt murtuneita kulkijoita omien kokemusten, ajatusten ja tunteittensa kanssa yksin, vaan ohjasi heidät sellaisina Jumalan sanan yhteyteen, sen varaan. He eivät voineet auttaa ja muuttaa itse omaa tilannettaan. Jumalan sana sai tässä(kin) olla se lamppu, joka valaisee heidän askeleensa, olla valo heidän matkallaan. Jeesus näytti heille, miten hän on kirjoitusten avain, sen punainen lanka, sen keskus, sillä kaikki Jumalan Hengen vaikutuksesta syntyneet tekstit puhuvat hänestä.

Sellaista Jumalan sanan opetusta nuo kulkijat eivät olleet koskaan saaneet. Sana-sta avautui aivan uusia näköaloja. Lohdullisia. Toivorikkaita. Valtavia. Miten he eivät olleet näitä seikkoja ennen nähneet? Kuolema kuului Jeesuksen osaan ihmiskunnan synnin sovittajana ja lunastajana pahuuden ja kuoleman vallan alta vapaaksi. Kuinka kuolema voisi olla mitenkään kaiken loppu hänen kohdallaan? Nyt he näkivät Jeesuksesta jotakin, joka sai heidän sydämensä palamaan ennennäkemättömällä tavalla. Sana hoiti ja voimaannutti heitä, nosti syvyyksistä.

Päivä vaihtuu iltaan, tiellä kulku yhteiseen majapaikkaan. Nyt on aika syödä. Silloin vieras otti leivän, siunasi ja mursi, antoi – ja heidän silmänsä avautuivat. He

näki­vät Jeesuksen, josta olivat matkan aikana niin paljon kuulleet. Yksi ohikiitävä hetki, kun he tunnisti­vat hänet – ja samassa hän oli poissa. Tuo hetki, lisätty­nä heidän kuulemaansa sanaan antoi heille uuden innostuksen. He olivat kohdanneet jotain sellaista, joka muuttaa kaiken. Aikaa ei ole hukattavaksi. On palattava toisten luo, heti. Heidän on saatava kuulla tämä.

Niin he käy­vät yötä vasten takaisin tielle Jerusalemiin. Mutta sen he tekevät uudistuneina opetuslapsina. Ylösnousemuksen ilo täyttää heidät. Entä meidät? Näemme­kö Jeesuksen voitossa olevan toivon keskellä kaikkea sitä kärsimystä, mikä tässä maailmassa vallitsee, oli sen nimi sitten Covid-19 tai jokin muu? Levitämme­kö me toisillemme sitä ainutlaatuista hyvää, mitä Jeesuksessa on? Elämä yhteydessä häneen on parasta, mistä voimme tulla osallisiksi. ●

Ilkka Rytilahti

Ylösnouseen kohtaaminen

2. PÄÄSIÄISPÄIVÄ 18.4.

TOINEN SAARNA

LUUK. 24:13–35

Luukkaan evankeliumi kertoo Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen tapahtuneista ylösnousseen ilmestymisistä. Tämä kertomus on laajana vain Luukkaan evankeliumissa, mutta myös Markus mainitsee sen lyhyesti evankeliumissaan (Mark. 16:12–13).

Matkalaiset olivat kävelemässä Jerusale­mista Emmaukseen. Luukas mainitsee, että toinen Emmauksen kulkijoista oli Kleopas. Hän kuului Jeesukseen laajem­paan opetuslapsipiiriin noin 70 joukkoon. Toisen kulkijan henkilö­llisyydestä ei ole varmaa tietoa.

Emmauksen sijainti on tuottanut paljon pään­vaivaa arkeologeille. Luukas mainitsee, että se oli 60 vakomitan päässä Jeru-

salemista. Jos vakomitta on 192 metriä, koko matkan pituudeksi tulee noin 11,5 kilometriä. Tottunut kävelijä kulkee sen kahdessa tunnissa, mitä ilmausta käyttä­en KR92. Jeesuksen aikana käveltiin paljon paikasta toiseen. Välimatka on luonteva, koska mainitaan, että Jeesuksen kanssa olleet palasivat vielä myöhään illalla Jeru­salemiin.

Ylösnousemuksen perusta on sen to­tuudellisuudessa. Alkukristityt tajusivat, että jos ylösnousemus ei ole totta koko kristillinen usko on vailla pohjaa (1. Kor. 15:12–15). Alusta alkaen opetuslapset koh­tasivat ylösnousemussanomaa kohdis­tunutta epäilyä. Aluksi heidän itsensäkin oli vaikea uskoa. Se oli ainutkertainen ja yllättävä tapahtuma.

Emmauksen matkalaiset kohtasivat Jee­suksen kävellessään. Ylösnoussut käveli, kuunteli, keskusteli ja söi heidän kansaan. Ylösnoussut ei ole aate, vaan per­soona, joka kohdataan. Tämä korostaa ylösnousemuksen todellisuutta ja ruumiil­lisuutta. Jeesuksen ylösnousemus ei ollut uni tai hallusinaatio, vaan todellinen ruu­miillinen ylösnousemus. Jeesuksella on ylösnousemuksen jälkeen samuus hänen maanpäälliseen olomuotoonsa.

Emmauksen tiellä Jeesus kulkee ope­tuslasten vierellä. Hän on vierellä kulki­jan esikuva. Hän on hienotunteinen eikä vieraille kodissa väkisin (jae 28). Hän kysyy ja keskustelee. Vierellä kulkeva Jeesus on esikuva keskustele­vasta lähestymistä­vasta.

Samalla Jeesus oli opettava. Hän piti opetuslapsilleen raamatutunnin Vanhan testamentin taustalta. Meitä kiinnostaisi kuulla ja tietää, mihin Vanhan testamen­tin kohtiin hän viittasi. Hän ja ylösnouse­mus olivat Vanhan testamentin lupausten täyttymyksiä. Koko pelastushistoria täh­täsi pääsiäisen tapahtumiin.

Jeesuksen kohdanneet opetuslapset oli­vat vieraanvaraisia, kun kutsuivat tiellä

kohtaamansa henkilön kotiinsa. Vierailu muodostui poikkeukselliseksi ja käänteentekeväksi. Siinä mielessä kohta muistuttaa Heprealaiskirjeen kehotusta vieraanvaraisuuteen (Hepr. 13:2) tai Vanhan testamentin kuvausta kolmen henkilön vierailusta Aabrahamin luona (1. Moos. 18).

Nämä Emmauksen tien kulkijat olivat olleet Jeesuksen opetuslapsia ja uskoneet hänen olleen Messias (jae 21). Jeesuksen opettaessa heitä todetaan, että heidän sydämensä paloi (jae 32). Kaikkialla siellä, missä kohdataan juutalaisia keskustellaan samoista aiheista. Kuka on Messias? Mitkä ovat oikeaan Messiaan tuntomerkit Mooseksen ja profeettojen todistuksen mukaan? Toisten sydämet avautuvat, mutta toisten pysyvät suljettuina. Kleopas ja hänen ystävänsä kuuluivat ensimmäiseen ryhmään.

Luukkaan evankeliumin viimeinen luku on omistettu Jeesuksen ylösnousemukselle. Luku päättyy lähetyskäskyyn. Lähetyskäskyssä Luukkaan evankeliumin mukaan on mainittu näkökulma ”alkaen Jerusalemissa”. Sama todetaan myös Apostolien teoissa 1:8. Ylösnousemus oli koko maailmaa koskettanut tapahtuma. Jerusalemissa lähti viesti kaikille kansoille. ●

Juhani Koivisto

Ylösnouseksen todistajia

1. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 24.4.
JOH. 20:19–31

Monissa Johanneksen evankeliumin saarnateksteissä on niin monta suurta aihetta, ettei niistä kaikista voi puhua yhdessä saarnassa. Tämä koskee myös ja varsinkin tämän sunnuntain tekstiä. Ehkä aiheista, joista kirjoitan, voi saarnata yhdestä tai kahdesta.

Johannes kertoo opetuslasten pelänneen ja kokoontuneen siksi lukittujen ovien takana. Kyse on sen päivän illasta,

jona muutamat ovat nähneet ylösnouseseen Jeesuksen. Mutta nämä pelkääjät muuttuivat: Joitakin päiviä myöhemmin he astuivat rohkeasti ihmisten eteen ja julistivat Herransa nousseen kuolleista. He eivät olleet hiljaa, vaikka heitä uhattiin vankeudella tai kuolemalla. Moni heistä kuolikin ennemminkin kuin kielsi Jeesuksen ylösnousemuksen. Mikä on paras selitys tälle muutokselle? Se, että he todella kohtasivat Ylösnouseseen. Pääsiäisenä ja sen jälkeen voi hyvin puhua todisteista ylösnousemuksen puolesta. Painava todiste on opetuslasten rohkeus jopa kuolla ylösnousemuksen takia. Tähän he eivät olisi olleet valmiit, eikä niin suuri joukko ainakaan, jos he olisivat tienneet, etteivät he nähneet ylösnoussutta Jeesusta tai jos kyse olisi ollut epämääräisestä kokemuksesta, jonka voi tulkita monella tavalla.

Jos saarnaa opetuslasten pelosta, voi puhua myös tästä: Lähimmät Jeesuksen oppilaat pelkäsivät. Ei ihme jos mekin. Jeesus ei ajanut heitä pois siksi, että he pelkäsivät, eikä aja meitäkään. Myös heikko ihminen saa olla Jeesuksen seuraaja. Ratkaisevaa ei ole, millaisia me olemme — miten heikkoja tai voimakkaita tai miten vahvaa meidän uskomme on. Ratkaisevaa on, että Jeesus on vahva ja heikko, syntinen ihminen saa olla hänen suojaansa.

Siitäkin voimme joskus puhua, millainen Jeesus oli ylösnousemuksen jälkeen. Hänellä oli ruumis ja hänet voitiin tunnistaa. Hänen ruumiissaan olivat haavat, jotka olivat tulleet perjantaina. Hän söi, hänen kanssaan keskusteltiin ja hän opetti. Hän oli todellinen, konkreettinen ja monin tavoin samanlainen kuin ennen ylösnousemusta. Toisaalta hän tuli läpi lukittujen ovien. Paavali kirjoittaa Ensimmäisessä kirjeessä korinttilaisille (luku 15) millaisia olemme, kun kaikkien ylösnousemus on tapahtunut. Apostolin opetuksen voi tiivistää kahteen lausee-

seen: meissä on paljon samaa kuin nyt ja toisaalta olemme aivan erilaisia kuin nyt. On selvää, että elämä ikuisuudessa on todellista ja konkreettista — meillä on siellä ruumiskin. Jotakin voimme päätellä siitä, millainen ylönoussut Herramme oli ja on. Raamattu lupaa, että hänen omistaan tulee ikuisuudessa hänen kaltaisiaan.

Johannes kertoo samasta, mistä Luukas Apostolin tekojen luvuissa 1 ja 2. Opetuslapset saavat Pyhän Hengen ja heidän tehtävänsä on julistaa evankeliumia maan ääriin saakka. Tässä tehtävässä emme ole omalla asiallamme. Jeesus lähettää oman, ja siksi edustamme häntä. Lähetettyjen tulee puhua, mitä lähettäjä puhuu. Ja jos lähetetyt torjutaan, ei torjuta niinkään heitä vaan hänet, joka on lähettänyt heidät.

Tuomas ei syystä tai toisesta ollut sielä, missä toiset opetuslapset kohtasivat Ylönoussut ja sanoi, ettei hän usko, mitä toiset kertoivat, ellei näe silmillään ja kosketa käsillään. Viikkoa myöhemmin hän oli siellä, missä toisetkin. Tuomas pysyi mukana, vaikka epäili tai ei uskonut. Pysyisimmepä mekin, silloinkin, kun tuntuu, että epäusko voittaa. Eivätkä toiset olleet työntäneet häntä pois, vaikka epäilijä varmaan pilasi toisten riemua tai esitti ikäviä kysymyksiä. Emme mekään saisi työntää pois sitä, joka epäilee uskomme keskeisimpiäkin asioita tai sanoo, ettei jaksa uskoa niihin. Pitäisi yrittää pitää hänetkin mukana. Uskovien joukossa hänelle voi tapahtua, mitä tapahtui Tuomakselle.

Jeesus puhutteli Tuomasta ja Tuomas lausui upean uskontunnustuksen: ”Minun Herrani ja Jumalani.” Jeesus on Herra ja Jumala. Johanneksen evankeliumi tähtää juuri siihen, että tämä tajutaan ja uskotaan. Sana tuli lihaksi ja Sana oli Jumala (Joh 1). Kristus on tämä Sana, hänessä Jumala tuli ihmiseksi ja näytti, millainen hän on. Ei tarvitse Filippuksen tavoin toivoa, että kunpa näkisimme Isän (Joh 14). Näemme hänet Jeesuksessa. Tuomak-

nessa tämä usko syntyi sen seurauksena, että hän kohtasi Jeesuksen. Niin se syntyy ja vahvistuu nytkin. Kohtaamme Jeesuksen siinä, missä ja mitä hän puhuu. Hän puhuu Raamatussa. Ja kohtaamme hänet kasteessa, ehtoollisessa ja siinä, mihin hän antoi omilleen valtuudet. Nämä saavat julistaa synnit anteeksi tai kieltää anteeksiannon.

Molemmilla kerroilla ylönoussut Jeesus tervehti opetuslapsia sanoilla ”Rauha teille.” Juuri ennen ehtoollisenviettoa pastori laulaa tai lausuu kirkkomme ehtoollisliturgiassa: ”Herran rauhan olkoon teidän kanssanne.” Tämä muistuttaa Jeesuksen tervehdyksestä. Ylönoussut Herra tulee ehtoollisessa luoksemme, ja siksi liturgi sanoo melkein samat sanat.

Vielä Johannes kertoo, miksi se, mitä juuri edellä on kerrottu, tai miksi koko evankeliumikirja on kirjoitettu: ”Siksi, että uskoisitte Jeesuksen olevan Kristus, Jumalan Poika” (Joh. 20:31). Tämä voi tarkoittaa uskon syntymistä — se, mitä on kirjoitettu, on kirjoitettu siksi, että moni saisi uskon Kristukseen. Tai toteamus voi tarkoittaa uskon säilymistä. Ehkä kyse on molemmista. Nämä on kirjoitettu, jotta syntyisi uskoa ja syntynyt usko pysyisi elossa ja vahvistuisi. Jeesus itse on pyhien kirjoitusten sanoissa ja siksi ne luovat ja pitävät uskoa elossa. ●

Jari Rankinen

Herran laumassa

2. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 1.5.

PS. 23

Tänä vuonna toinen pääsiäisen jälkeinen sunnuntai sattuu yksin vappupäivän kanssa. Vappu on perinteisesti toisaalta työväen ja toisaalta ylioppilaiden juhla. Se on myös yksi maamme yleisistä vapaapäivistä.

Vaikka vappu ei olekaan kristillinen juhla, se on silti vapaapäivä ja puhuu

työstä. Siksi se puhuu levosta työn keskellä ja siitä syystä onkin erittäin sopivaa, että samalle päivälle sattuu tämä kirkkovuoden sunnuntai, joka puhuu Herrasta hyvänä paimenena.

Kullakin pyhäpäivällä on kirkossamme peräti neljä tekstiä. Niistä yksi on päivän psalmiteksti. Psalmien lukeminen ja laulaminen sekä niiden sanoilla rukoileminen liittävät meidät yhteen kaikkien aiempien kristillisten sukupolvien kanssa, Kristuksen ja hänen apostoliensa kanssa ja jopa Jerusalemin ja sen temppelin jumalanpalveluksen kanssa.

Yhdessä rakkaimmista ja tunnetuimmista psalmeista puhutaan Herrasta paimenena. Tätä kuvaa käytetään lukuisia kertoja sekä Uuden että Vanhan testamentin teksteissä.

Mutta miettikäämme hetkinen tämän psalmin meille antamaa kuvaa. Herra on minun paimeneni, siispä minä olen hänen laumassaan, olen hänen lampaansa tai vuohensa. Erilaiset kasveja syövät karjaeläimet eivät yleensä ole sellaisia, joihin me ihmiset tahtoisimme tulla verratuiksi. Nuo eläimet seuraavat laumaa, eivät ajattele itse ja vaikuttavat kerta kaikkiaan hieman typeriltä, mutta juuri sellaisia me ihmiset olemme.

Tämä psalmi on merkitty Daavidin nimiin. Lieneekö tämä hänen nuoruutensa tuotantoa ja syntynyt silloin, kun Daavid on vielä poikasena paimentanut isänsä liisain lampaita vai onko kyseessä Daavidin vanhemman iän runo, jossa hän muistelee nuoruutensa kultaisia päiviä ja paimenusvuosia. Niin tai näin, on tämä runo epäilemättä koskettava ja lämmin kuvaus siitä, millainen Jumala meillä on.

Meille on tyypillistä olla huolissamme siitä, mitä muut ihmiset ajattelevat meistä ja seurata heitä ja ajan henkeä ja yleistä mielipidettä. Sikäli me olemme kuin lamppaat, jotka kulkevat lauman mukana. Kysymys kuuluukin: onko Jeesus paimenena

siinä laumassa, jonka mukana tietäen tai tietämättäni kuljen?

Me ihmiset olemme sellaisia lampaita, että etsimme kyllä itsellemme jotakin hengellistä syötävää ja juotavaa tyydyttääksemme nälkäämme. Usein emme kuitenkaan löydä sellaista oikeaa ruokaa, joka meitä ravitsisi. Löydämme vain ihmisistä lähtöisin olevia, valmiiksi pureskeltuja ja kuivettuneita ajatuksia, omatekoista uskonnollisuutta ja self help -henkistymistä.

Jeesus on kuitenkin se paimen, joka osoittaa meille vihreätä niittyä ja raikasta vettä. Hän johdattaa meitä oman sanansa ja sakramenttinsa osallisuuteen ja lepoon. Jeesus lahjoittaa meille levon työn ja tuskien keskellä. Hänen sanansa luona meillä on vehmas laidun ja virtaava vesi eikä meidän enää tarvitse etsiä tyydytystä hengelliseen nälkäämme ja janoomme jostakin, joka ei ravitse.

Tässä lyhyessä, vain kuusi jaetta pitkässä psalmissa on mielenkiintoinen piirre. Kun ensimmäisessä puoliskossa, jakeissa 1–3, puhutaan Herrasta ikään kuin kertoen hänestä jollekulle toiselle, kääntyy jakeesta neljä alkaen puhe sinä-muotoon ja Jumalan puhutteluun, siis rukoukseen.

Kun Jumala on meidän turvanamme, ei meidän tarvitse mitään pelätä. Syy on se, että Jumala tietää asiat meitä paremmin ja hänellä on ne hallinnassaan. Meidän on vain pysyttävä samassa laumassa, jossa paimenemme on, Kristuksen kirkossa. Kirkko taas on siellä, missä Kristus on oikein julistetun sanansa ja sakramenttien kautta läsnä.

Vuoden 1992 käännös toteaa: ”Sinä suojelet minua kädelläsi, johdatat paimensauvallasi” (Ps. 23:4), kun taas vanhemmassa, vuoden 1933 käännöksessä kohta kuuluu: ”Sinun vitsasi ja sauvasi minua lohduttavat”. Vaikka varmasti Jumalasta voi sanoa molemmilla tavoilla, puhuu

heprealainen teksti tarkemmin ottaen ”sauvasta ja ryhmysauvasta” tai ”nuijasta”. Sauva oli lampaiden paimennukseen, kun taas nuija tai ryhmysauva petojen kurruttamiseen. Meidänkin paimenellamme, Kristuksella, on oma nuijansa, jolla hän lyö rikki synnin ja kuoleman vallan. Tuo meidän ilomme on Herramme pyhä risti: ehkä pelottava ensinäkemältä, mutta kuitenkin meidän lohdutuksemme, koska sen turvissa saamme täällä vaeltaa ja se torjuu meistä kaiken pahan.

Psalmi muistuttaa siitäkin, että Jumala valmistaa laumalleen pöydän. Tuohon pöytään mekin saamme ehtoollisissa käydä. Kristittyinä päähämme on vuodatettu Kristuksen, Voidellun kuninkaamme merkki. Onhan meidätkin kasteessa kutsuttu ja voideltu kuninkaalliseksi papi- toksi julistamaan Herramme suuria tekoja (1. Piet. 2:9).

Jumalan meitä kohtaan osoittama hyvyys on ylitsevuotavainen, vaikei meistä aina siltä tuntuisikaan. Me saamme maistaa sitä jo aavistuksen omaisesti täällä ajassa ehtoollisateriassa ja lopulta me saamme asua Jumalamme ikuisissa asunnoissa taivaallisen Jerusalemin eläväksitekevien virtojen varsilla, jossa ei ole enää vaivaa, kärsimystä, itkua eikä kuolemaa. Tästä taivaan levosta, joka pysäyttää kaiken työn, muistuttaa meille jokainen pyhäpäivä. Tämäkin Herramme ylösnousemuksen päivä. ●

Jussi Seppälä

Katoava ja katoamaton isänmaa

3. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 8.5.
HEPR. 13:12–16

Tämän kolmannen pääsiäisen jälkeisen sunnuntain otsikko on Evankeliumikirjassa ”Jumalan kansan koti-ikävä”. Sillä on myös toinen, perinteisempi nimi: *Jubilate* eli ”Iloitkaa”.

Latinalainen nimi tulee tietenkin sunnuntain psalmin antifonista (Ps. 66:1), mutta toisaalta tämä kuvastaa hienolla tavalla kristillisen uskomme kaksijakoisuutta. Elämme maailmassa, mutta toivomme on taivaassa, iloitsemme pelastuksesta ja Kristuksen voitosta jo nyt, tässä maallisessa ajassamme, mutta toisaalta odotamme sen lopullista täyttymistä taivaassa. Kiitämme Jumalaa hänen ajallisista lahjoistaan, mutta toisaalta meidän tulee ymmärtää, että jotakin vielä hienompaa on tulossa iankaikkisuudessa.

Kristitty on — kirkkoisä **Augustinus**-ta lainatakseni — kahden valtakunnan tai kaupungin kansalainen. Olemme tämän maallisen isänmaamme kansalaisia, jotkut jopa muutaman useamman maan kansalaisia, mutta samalla kaikki kristityt eri puolilla maailmaa ovat taivaan, oikean Isämme maan kansalaisia ja perillisiä.

Aina tämä kahdessa valtakunnassa eläminen ei ole ollut kristityille helppoa: kristityt ovat kokeneet vainoa, pilkkua ja ahdistusta, oikeudenkäyntejä ja häpäisyä, jopa marttyyrikuolemaa. Kuitenkin vain toinen isänmaa on pysyvä: maallinen isänmaamme on aina vain vaihe historiassa: sen lait, tavat ja asema ovat väliaikaisia. Taivaallinen isänmaamme on erilainen. Siellä, Isämme ”luona ei mikään muutu, ei valo vaihdu varjoksi” (Jaak. 1:19).

Kristitylle taivaallisen isänmaan tulee olla ensisijainen: onhan se katoamaton ja iankakkinen. Siksi on oikeammin totella Jumalaa kuin ihmisiä. Jos teemme väärästä maallisen isänmaamme lipun alla, häpäisemme sen. Kuinka paljoka enemmän iankaikkisen häpeän meille tuottaa se, jos vedämme Jumalan nimen väärin tekemme peitoksi?

Heprealaiskirje opettaa meille paljonkin kristittyjen vieraudesta maan päällä. Toisaalta tuo vieraus voi olla meille kovin raskasta, toisaalta se on kristitylle syvä

ilo, sellainen ilo ja rauha, jota tästä katoavasta maailmasta ei voi löytää. Nykyihmiselle tämän syvän ja perustavanlaatuisen ilon voisi kuvata eksistentiaalistisen merkityksen kokemukseksi.

Päivän epistolateksti muistuttaa meille siitä, että Jeesus on oikea ylipappi. Juuri päivän tekstin edellä kirjoitetaan: ”Tehän tiedätte, että kun ylipappi syntien sovitamiseksi vie kaikkeinpyhimpään eläinten verta, näiden eläinten ruhot poltetaan leirin ulkopuolella.” (Hepr. 13:11). Näin kirjoittaja sitoo Jeesuksen sovitustyön Vanhan liiton jumalanpalvelukseen sen kaikkien uhrien ja menojen täyttymyksenä.

Kirjoittaja kutsuu kristittyjä lähtemään kaupungista, ihmisten luota ”leirin ulkopuolelle”, missä Kristus on. Meidän on siis aina suunnistettava Jeesuksen luokse. Tuo matka Jeesuksen luokse ei ole mitenkään miellyttävä, koska kirjoittaja sanoo, että me lähdemme sinne ”hänen häväistystään kantaen” (Hepr. 13:13).

Moni kristitty, erityisesti nuori, joutuu kokemaan vakaumuksensa tähden pilkkaa ja ivaa. Se ei ole kevyt taakka kantaa. Niin harmilliselta, kun se meistä tuntuukin, on se kuitenkin kristityn osa: Joutuihan Herramme itsekin pilkatuksi eikä palvelija tunnetusti ole Herraansa suurempi.

Ei meillä eikä kristityillä muutenkaan ole täällä maailmassa kotimaata tai kaupunkia, joka säilyisi. Ainoa pysyvä kotimme ja lepopaikkamme on taivaassa ja se kaupunki, jota me odotamme, on taivaallinen Jerusalemi. Tästä muistuttaa meille vanha herännäisvirsi: *Kuka lie kodin, kaupungin löytänytkään/joka säilyä voisi maan päällä?/ – /elo täällä kuin unta ja varjoa on/ kuten kuohuva koski se on levoton/veden laila se hiekkahan haihtuu//.* (Virskirja 622:2)

Se, että olemme taivaan valtakunnan kansalaisia ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että hylkäämme toimmemme ja vastuamme tässä maailmassa ja keskitymme

vain eteeriseen iankaikkisuuden kaihoamiseen. Heprealaiskirjeen kirjoittaja muistuttaa meille ensin siitä, ettei meillä ole maailmassa pysyvää kaupunkia, käyttää sitä pontimena tämänpuoleisten asioiden halveksinnan sijaan siihen, miten me Jumalaa täällä eläessämme palvelisimme.

Meidän tehtävänämme on sanoin ja toin ylistää Jumalaa. Laulakaamme ja puhukaamme siksi Jumalan töistä ja antakaamme iloisesti omastamme, koska sellainen on Jumalalle mieluisa uhri ja lahja. Me saamme olla Kristuksen kautta tai nykyisen käännöksen mukaan ”hänen välityksellään” alati olla uhraamassa Jumalalle. Tämä viittaa luonnollisesti siihen, että kristittyinä olemme seurakunnan, Kristuksen ruumiin, jäseniä. Herramme Jeesus Kristus taas jo iankaikkisuudessa toimittaa ylipapillista palvelusta ja rukoilee puolestamme. Koska me olemme osallisia häneen kasteen kautta saamme mekin olla tästä osallisia.

On upeaa, että olemme jo nyt osallisia taivaallisesta jumalanpalveluksesta taivaassa ja maan päällä. ●

Jussi Seppälä

Lupaus Puolustajasta

4. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 15.5.
JOH. 16:5–15

Päivän evankeliumi on katkelma siitä Kristuksen viimeisestä saarnasta opetuslapsilleen, jonka hän puhui viimeisen ehtoollisen jälkeen. Jumala lähetti Poikansa lain alaiseksi lunastaakseen lain alaiset Jumalan lapsiksi (Gal. 4:4–5). Kristus tuli kantamaan syntimme ja kärsimään niiden sovitukseksi ristillä meidän puolestamme. Hänen veressään on meillä täydellinen anteeksiantamus kaikista synneistä (Ef. 1:14; 1. Joh.1:7). Kristuksen tehtävään kuului kuoleminen ”meidän tähtemme”, sekä kuolleista nouseminen ja Isän luokse palaaminen taivaaseen astumalla. Tämän

kuullessaan opetuslapset murehtivat, mutta Jeesus lohduttaa: ”Teille on hyvä, että minä menen pois.” Kuten hän on tullut kuolemaan meidän pelastuksemme tähden, on hän myös kuolleista noussut ja taivaaseen astunut, että meilläkin olisi hänessä ylösnousemus ja elämä. Juuri tämän Jeesus omilleen, myös sinulle, lupaa: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä; joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut. Eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko sen?” (Joh. 11:25-26).

Tähän Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen osallisuuteen meidät on liittänyt, ja yhä liittää, pyhä kasteemme (Room. 6:3-8), Kristuksen sana (Joh. 6:63) sekä Herran pyhä ehtoollinen, jossa tulemme osallisiksi hänen ruumiistaan ja verestään, meidän puolestamme annettusta ja vuodatetusta (1. Kor. 10:16). Sama ruumis, joka kuoli ja nousi kuolleista, annetaan sinulle. Sama veri, joka vuosi syntiesi anteeksiantamiseksi, annetaan sinulle. Siksi sinulle kuuluu tämä lupaus: ”Joka syö minun lihani ja juo minun veren, sillä on iankaikkinen elämä, ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä.” (Joh. 6:54)

”Sillä ellen minä mene pois, ei Puolustaja tule teidän tykönnne; mutta jos minä menen, niin minä hänet teille lähetän.” Vasta taivaaseen astuttuaan Kristus saattoi lähettää meille Pyhän Hengen, Puolustajan eli Lohduttajan (kr. *Paraklētos*). Henki lohduttaa meitä juuri Kristuksen täytetyllä työllä ja armolla sekä Isän Jumalan rakkaudella, joka meille annetaan. Henki ei ”puhu omiaan”, eikä lohduta millään toiveajattelulla tai perusteettomalla optimismilla, vaan hän on puolustaja, puolustusasianajaja, joka puolustaa ja lohduttaa meitä kaikkia saatanan syytöksiä vastaan Kristuksen verellä ja täytetyllä työllä. Meidät viedään Jumalan oikeussaliin, jossa puolustusasianajam-

me Kristus näyttää vertaan ja haavojaan ja sanoo: Minä olen sovittanut sinun ja koko maailman synnit (1. Joh. 2:1-2). Ja Henki toisena puolustajanamme vahvistaa tämän todeksi. ”Niin tulkaa, käykäämme oikeutta keskenämme, sanoo Herra. Vaikka teidän syntinne ovat veriruskeat, tulevat ne lumivalkeiksi; vaikka ne ovat purppuranpunaiset, tulevat ne villanvalkoisiksi.” (Jes. 1:18).

”Hän on minut kirkastava, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille. Kaikki, mitä Isällä on, on minun; sentähden minä sanoin, että hän ottaa minun omastani ja julistaa teille.” Henki ottaa Kristuksen verellään hankkiman armon ja julistaa sen meille *evankeliumina*. Tämä on se totuus, johon hän meidät johdattaa. Se on totuus, joka tekee meidät vapaiksi (Joh. 8:32) – ei maallisista laeista ja tyrannoista, vaan synnistä, kuolemasta ja perkeleestä. Tämän totuuden ja Hengen puolustusjulistuksen me saamme kuulla ja omistaa armonvälineissä. Vain niiden kautta me tulemme Isän, Kristuksen ja Hengen ja Isän – ja niiden kautta todella Pyhä Kolmiyhteinen Jumala tulee meidän luoksemme antaen kaikki Kristuksen ansaitsemat lahjat.

Apostolien siunaus tästä Kristuksen lupauksesta kuuluu sinullekin tänään: ”Herran Jeesuksen Kristuksen armo, Isän Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon sinun kanssasi” (2. Kor. 13:13). ●

Esa Yli-Vainio

Kristus antaa rauhan

5. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 22.5.
JOH. 16:23-33

”Totisesti, totisesti minä sanon teille: jos te anotte jotakin Isältä, on hän sen teille antava minun nimessäni” (Joh. 16:23). Kristus antaa opetuslapsilleen vapaan pääsyn hänen nimensä kautta Isän valtaistuimen eteen. Kenelläkään syntisellä ei

olisi mitään asiaa Pyhän Jumalan, Kaikki-
valtiaan valtaistuimen luo. Syntisyytem-
me erottaa meidät Jumalasta, emmekä voi
häntä lähestyä, kuten kuningas Ahasve-
rosta ei saanut lähestyä kukaan kuoleman
uhalla (Ester 4:11) eikä kukaan muu kuin
ylipappi kerran vuodessa saanut mennä
tempppelin kaikkeinpyhimpään (3. Moos.
16:30–34). Mutta Kristuksen ruumiin ja
veren kautta meillä on vapaa pääsy Isän
valtaistuimen luo kaikkeinpyhimpään ja
sananvapaus (kr. parrēsia) hänen edes-
sään (Hepr. 10:19–22). Hän kuulee rukouk-
semme Kristuksen, Poikansa kautta, ikään
kuin ne olisivat Kristuksen rukouksia.
Kristus itse toimii taivaallisena esirukoi-
lijanamme ja esittää pyyntömme Isälle.
Kuinka hän ei meitä ja kaikkia pyyntö-
jämme kuulisi? Kristus kehottaa meitä
tuomaan kaikki tarpeemme Isälle, jotta
meillä olisi hänessä täydellinen ilo: ”Ano-
kaa, niin te saatte, että teidän ilonne olisi
täydellinen.”

”Nyt me tiedämme, että sinä tiedät
kaikki, etkä tarvitse, että kukaan sinulta
kysyy; sentähden me uskomme sinun Ju-
malan tyköä lähteneen” (Joh. 16:30). Ope-
tuslapset tunnustavat nyt uskonsa Kris-
tuksen jumalalliseen kaikkietävyyteen
ja siihen, että hän on Isän luota lähtenyt.
Hän tietää tarpeemme jo ennen kuin ne
hänelle sanomme. Me emme rukoile Kris-
tusta ja Jumalaa sen tähden, etteikö hän
muuten tietäisi tarpeitamme, vaan päin-
vastoin: me rukoilemme häntä, joka tietää
tarpeemme ja on luvannut auttaa! Eihän
lapsi, joka loukkaa itsensä tai kärsii hä-
tää, huuda avukseen vanhempiaan siksi,
etteivät he hänestä muuten pitäisi huolta,
vaan koska lapsi tietää, että hänen van-
hempansa haluavat häntä auttaa ja ovat
kuulolla.

Kun paimenta lyödään, joutuvat lam-
paat hajalle (Sak. 13:7). Jeesusta löivät nau-
lat, kun hänet ripustettiin puolestamme
kirouksen puuhun, meidän kirouksemme

kantaen, meidän puolestamme kuollen
(Gal. 3:13). Häntä löi Jumalan pyhä laki,
Isän viha kaikkea syntiä kohtaan. Siksi
Kristus huusi: ”Jumalani, Jumalani, mik-
si minut hylkäsit?” (Matt. 27:46) Isä löi
Poikaa meidän puolestamme, ettei hänen
rangaistuksensa osuisi meihin, vaan meni
ohi (heprean ’pääsiäistä’ tarkoittava
sana *pēsah* tarkoittaa juuri tätä ohimene-
mistä). Isä hylkäsi Poikansa ristillä, jotta
hän voisi ottaa meidät, synnin tähden Ju-
malasta erotetut lapsikseen ja valtakun-
tansa perillisiksi (Gal. 4:4–5). Silti Isä ei
jättänyt Poikaansa kuolemaan, vaan he-
rätti hänet kuolleista. Niin kuin on mah-
dotonta, että Poika olisi erossa Isästä, sa-
moin on mahdotonta, että Kristus pysyisi
kuoleman omana. Isä herätti Poikansa,
jotta hänen kanssaan mekin saisimme he-
rätä kerran iankaikkiseen elämään.

Opetuslapset pelkäsivät tätä Kristuksen
väkivaltaista kuolemaa ja sen rangaistuk-
sen suuruutta, jonka hän kärsi. Sanoma
rististä olisikin suurin laki, ellei se julis-
taisi tätä sanaa: ”meidän puolestamme.”
Se tekee rististä suuren evankeliumin.
Kristus tulee pelokkaiden opetuslasten-
sa luokse, kun he ovat suljettujen ovien
takana koolla ja julistaa heille rauhansa
(Joh. 20:20–23). Samoin hän tulee meidän
luoksemme sanassaan ja sakramenteis-
saan ja antaa meille rauhansa — sen, jota
maailma ei voi antaa (Joh. 14:27). Se on
rauha Jumalan kanssa, Kristuksen veres-
sä (Ef. 2:15–18; Kol. 1:19–22). Koska Kristus
on luonamme ja meillä on hänen veres-
sään rauha Isän kanssa, saa sydämemme
ja omatuntomme Jumalan rauhan myös
kaikkien maailman ahdistusten, vainojen
ja pahuuden keskellä. Kristus sanoo sinul-
lekin: ”Tämän minä olen teille puhunut,
että teillä olisi minussa rauha. Maailmas-
sa teillä on ahdistus; mutta olkaa turvalli-
sella mielellä: minä olen voittanut maail-
man” (Joh. 16:33). ●

Esa Yli-Vainio